

P.O. Loo'Vinas

Santa Maria del Mont

Butlletí Mensual

Any V

Febrer de 1932

Núm. 46

XAMPANY GELAMA

Caves a VILAJUIGA (Girona)

Avis d'Administració

Preguem a tots els subscriptors que per tal de normalitzar la marxa de la nostra Administració, vulguin posar-se al corrent de llur respectiu abonament, a fi de què no ens haguem de veure obligats a suspendre la remesa del BUTLLETÍ.

L'import de la subscripció el poden fer a mans del capellà del Santuari, del Sr. Director del nostre BUTLLETÍ, o bé enviar-lo per Gir Postal o segells de correu al nostre representant a Girona que és Mn. Josep Oliver, Prev., carrer de Sant Francesc, núm. 9, on hom es pot dirigir per tots els afers d'administració. També es poden pagar les subscripcions a les llibreries de Joan Geli, C. Albareda, i de Francesc Geli, C. Argenteria. Girona.

SANTA MARIA DEL MONT

Butlletí mensual

Director: PERE VAYREDA I OLIVAS

Preu de subscripció: 2 pessetes l'any.

Número solt: 20 centims.

Anuncis a preus convencionals.

(Amb llicència eclesiàstica)

LA TRANQUIL·LA SOLITUD

Les coses que passen al món arriben ací dalt ben ventejades ço que vol dir que un hom les pot esguardar amb una certa tranquil·litat, aquella tranquil·litat que prové de la solitud, i encara més del saber-se al redós d'un setial on impera la Mare de Déu i Regina de la Pau.

Es una mica difícil de que ací arribin bombes ni pistolers, ni cap manifestació sorollosa d'aquestes que ara fan viure la gent de la plana amb un cert trascor.

Ací, venturosament, els qui han acceptat el sacrifici d'enfilar-se muntanyes amunt i fer una penosa caminada hi vénen per a visitar la Verge Maria, o al menys per a mantenir un ben íntim i efusiu cal·loqui amb la Natura, ço que vol dir que àdhuc aquests, això és els excursionistes estrictes que saben estimar i admirar la Natura amb totes les seves corprenedores manifestacions, ja hi són a prop també de Déu, que és qui ha creat totes les coses que admirem: muntanyes i planúries, avencs, torrenteres, rius i valls, la mar blava i el cel estel·lat.

De la manera com el món es va complicant i tots els afers embolicant, arribarà a ésser una aspiració d'éssers privilegiats el poder viure en indrets solitaris on arribin només que per un

reflex ben esbalaït els traïts i les frisances de la vida mundana, cada dia més afeixugada amb la càrrega de les innombres trifulgues que el progrés no encerta pas a evitar, abans comporta en la seva mateixa essència com la poma duu el corc que la corseca.

La solitud amb Déu i amb Maria; heus ací el premi i el pler que estogen aquestes afraus de la Garrotxa i més que enlloc aquest cim, on regna i regnarà ara i sempre Santa Maria del Mont.

Com es pot fer una bona carta d'orientació

Per tal que les nostres indicacions siguin pràctiques, les referirem totes al lloc on desitjaríem veure funcionar aquesta innovació, ço és, el cim on hi ha el nostre Santuari del Mont.

La confecció d'una carta d'aquestes no és en si una cosa difícil ni costosa. Les dificultats en tot cas provenen de la matèria damunt la qual s'ha d'operar si es vol fer una cosa fixa i duradora.

Però per al fet d'establir una carta, cal solament tenir a mà unes dades força completes de la topografia de l'indret i de tots els llocs que des d'ací es dominen, saber quelcom de dibuix lineal i posar ben emplaçada una superfície plana, la qual a manca d'altra cosa pot ésser un bon full de paper. Hem de partir de la suposició que aquesta superfície es troba situada en un punt des d'on es domini tot l'horitzó que envolta el pic. Llavors es marca damunt la superfície una circumferència, la qual per anar bé ha de tenir al menys uns 80 cms. de diàmetre, i s'hi assenyala ben visible el centre d'ella. Un cop això fet amb l'ajuda de la brúixola s'indiquen per mitjà de quatre raigs els quatre punts cardinals. Després ja no cal altra cosa que anar traçant raigs, de manera que cada un vingui en direcció exacta amb el punt que es vol assenyalar. Així si des del nostre cim volem indicar el Puig de Bassegoda, traçarem un raig de direcció a ponent que coincideixi amb la punta d'aquell pic; si volem indicar les illes Medes, marcarem un raig cap a sol ixent que coincideixi també amb la massa

més visible d'aquelles illes. El cas és que la grandària de la circumferència permeti fer força raigs ben distints, puix així la taula serà més rica en indicacions. Al costat de cada ratlla orientadora ultra el nom de l'indret que marca, es poden posar altres dades com l'altitud, la distància en quilòmetres en línia recta, etc.

Hem partit de la suposició que la superfície damunt la qual es marqui aquesta taula és fixa i inamovible, però això a la pràctica serà difícil d'obtenir per tal com el material que s'hauria d'utilitzar no el tenim a mà, i fóra car de construcció. En canvi si marquem la carta en un paper d'un format adequat i en fem com una mena de quadre protegit per un vidre, la confecció ja esdevé molt simplificada. I llavors hi cap perfectament la possibilitat que aquest quadre sigui postís i per tant que habitualment es pugui guardar dins el Santuari sense quedar exposat a les inclemències del temps.

En aquest cas solament cal la precaució d'assegurar-se una orientació constant cosa gens difícil si partim de la base que sempre que estigui en funcions resti emplaçat en un mateix lloc, com per exemple un pilar o sustentacle fet a posta, amb encaixos, metxes o rebaves que assegurin sempre una idèntica col·locació del quadre.

Tractant-se del lloc precís del nostre Santuari ens sembla que la pràctica farà sorgir una altra dificultat, ço és que al cim al·l'estricta no hi hagi cap indret des d'on s'albiri l'horitzó complet a tots els quatre vents. Si ens situem, per exemple a l'eixida de cara a sol ixent, deixem de veure tot el panorama de la banda de ponent, i si ens posem al darrera de les edificacions que formen el Santuari, llavors ens queda amagada tota la banda de sol ixent. Com que ara escrivim de lluny, no sabríem dir si realment en el recinte del Santuari hi ha algun lloc practicable còmodament que estigui lliure de noses visuals, però àdhuc en el cas que no hi sigui opinem que aquesta dificultat és fàcilment superable. N'hi ha prou amb dividir en dos trossos la circumferència que constitueix la carta d'orientació o millor dit fer dues cartes diferents, cada una de les quals pot ésser semicircular: l'una amb les indicacions del cantó de Llevant i l'altra amb les del cantó de Ponent.

I amb això si que ja ens sembla haver-ho dit tot. Ara només falta que surti un delineant destre i documentat per a posar mans a l'obra, i així dotar el nostre Santuari d'un element auxiliar que no dubtem seria molt consultat i estimat per tots els excursionistes que el visiten.

C. DE BOLÓS

Aplec de les Caramelles

al

Santuari de Santa Maria del Mont

PROGRAMA

dels actes que ajudant Déu se celebraran en aquest Santuari
el Dilluns de Pasqua de Resurrecció

dia 28 de març d'enguany, 1932

DIA 27

Al capvespre repic general de campanes, encesa de fogueres i d'una gran traca japonesa.

Tot seguit a l'església il·luminada com en les grans solemnitats es resarà el St. Rosari pregant pels benefactors del Santuari.

DIA 28

A punta de dia tritlleig a tot foc per a donar coratge als nombrosos devots que ja tenen promesa la visita.

A les 10 hores.—Ofici solemne cantat per elements dels cors parroquials dels pobles de Llorona, San Martí Saserra i Beuda acompanyats de llurs Rectors.

A les 11.—Serà premiada per un jurat competent la panera més ben enflocada de la «Colla de gotxaires» que es presenti a concurs. Els premiats vénen obligats a cantar tres peces del seu repertori.

A les 2 de la tarda.—Visita a la Mare de Déu del Mont, cant de la Salve i besamans a la Verge.

La Majestat de Sant Joan les Fonts

Vella i decrepita, com les parets monacals del temple de Sant Joan les Fonts, és la imatge de l'adorable Redemptor Crucificat que en aquella santa casa sojorna. Es un record dels monjos que bastiren el monestir, i un llegat de la devoció que al Sant Crist professaven els segles medievals.

Els fills de Sant Benet entraren ben d'hora a Sant Joan les Fonts; i ja molt abans que ells hi possessin la planta, el bisbe de Girona Arnulf havia dedicat en aquell mateix lloc una esglésiola en honor del gloriós Precursor de Crist. Esdevenia això l'any 958; sembla, però, que aquesta data no s'ha pas de prendre encara per la inicial de l'edifici; puix el document commemoratiu parla d'una restauració que en el dit any hi féu el clergue Visand, ajudat dels seus germans Oliva, Seniofred i Morgad, i altres bones persones.

La noble casa de Bas devia tenir el patronat d'aquesta església, com el tindria de molts altres temples del seu terme vescomtal. I en 1079 el vescomte Udalard i sa muller Ermessindis, amics de monjos, i benefactors de cases religioses, la cediren a la famosa abadia de Sant Víctor de Marsella, amb la condició, tàcita almenys, de què hi instal·lés una petita comunitat benedictina.

D'aquí pren peu l'increment del temple de Sant Joan. El vell edifici fou insuficient pels religiosos, i aquests no tardaren en bastir-ne un de nou, gran, de tres naus, encapçalades per sengles absis, que constitueixen, amb la porta esculturada, un model de bon gust, i accentuen la bellesa d'aquesta romànica edificació, per tots conceptes recomanable, i en particular per la seva justesa de proporcions.

Durant llargues centúries té el senyoriu del cenobi de les Fonts l'abadia marsellesa, de fama justament reconeguda, i d'influència ben notòria en no poques cases religioses del nostre país. L'exercici més important d'aquest senyoriu és, ben segur, l'elecció del monjo prior, la qual mantes voltes recau en venerables religiosos coterranis. Cap a l'any 1424, la comunitat de les Fonts s'independentitza de Marsella, i per butlla del papa Martí pren possessió del priorat el monjo de Sant Pere de Besalú Pere de

Mata. Aquesta independència, però, no dura més que una centúria i mitja; puix en 1592, per altra butlla del papa Climent VIII, el cenobi de les Fonts és anexionat a l'abadia de Camprodon, de la qual depèn fins l'exclaustrament de l'any 1835.

Els mateixos monjos constructors de l'edifici tingueren cura d'embellir-lo amb devotes imatges, que responguessin a llur fonda pietat. Les de Jesús i de la Verge Maria s'en portaren la preferència; i la primera ens ha pervingut autèntica en la figuració del Sant Crist, que encara té culte en el temple. Es una escultura obrada en fusta, de tamany regular, que simbolitza el Salvador clavat a la creu amb quatre claus, segons el cànon tradicional romànic, i coneguda, com les seves similars, amb el nom de «Majestat». El Redemptor és viu, i en la seva faç serena hi resplendeix més el *fons pietatis*, que el *Rex tremendae maiestatis* de la litúrgica seqüència. Té el cabell partit i llarg i davallant per les espatlles fins al pit en rulls simètrics. La barba és també llarga i abundant. L'indument es redueix a la túnica i el cinturó. La primera es ajustada al cos; té una discreta obertura al coll, i els plecs de les mànegues són indicats només en forma d'anells salomònics. El cinter, pla i estret, és nua al davant, i deixa penjar els llargs extrems. La creu és plana, grossa i feixuga; no té suppedani, ni el retauló superior, del qual ja estan faltades les Majestats. La inscripció d'aquest està sencera al cap alt de la creu, en caràcters romans posats verticalment i en la direcció de la mateixa fusta.

Tota la representació està decorada amb tonalitats fosques, que la pàtina del temps ha acabat de confondre i ennegrir. A la túnica, d'un blau obscur, s'hi endevina, al voltant del coll, una molt senzilla franja, que deu seguir igualment les extremitats dels braços i la inferior. A la creu, es veuen també unes ratlles fosques, que requadren el camp pla. La moda dels postissos afegí al venerable Crucifix una llarga cabellera, a propòsit per llevar-li tot el caràcter i la dolça pietat dels segles romànics que tan ingènuament ostenta.

Un retaule lateral, sense pretensions artístiques, estoja la imatge de la Santa Majestat. Ja en temps dels monjos, la pietat popu-

lar acudia a ella, en imploració de celestials mercès. En abandonar, però, aquells el cenobi, l'ambient de la més trista fredor envaí la devota escultura i tot el monacal recinte. Més tard, en convertir-se el temple de Sant Joan en parròquia del poblet veí i dels distints agrupaments industrials de la vora del riu Fluvià, va revifar-se la piadosa alenada, i tan debó que aquest impuls cresqués en la proporció de què la sagrada representació és per tants conceptes mereixedora.

FORTIÀ SOLÀ, PREV.

Per tal de posar ordre a les llistes de subscriptors preguem amb molta d'insistència a tots els qui rebin aquesta publicació i no desitgin continuar essent-ne subscriptors, que tornin el número a Impremta Masó, Girona que és actualment on s'imprimeix.

:: NOTICIARI ::

Ha estat molt ben rebuda la nova performança que hem donat a la nostra humil publicació; són molts els amics dilectes de tots indrets que ens han felicitat per l'escaient presentació d'aquest periòdic. Nosaltres agraïts sempre a aquestes mostres d'afecte les acollim com un nou esperonament per a no defallir mai en l'empresa que tenim entre mans.

El formós dibuix que d'ara endavant figura en la part principal de la portada d'aquest Butlletí és una reproducció plenament reeixida de la imatge de Santa Maria del Mont, després d'haver estat restaurada per l'intel·ligent artifex barceloní Sr. Renart.

Aquest dibuix és original del celebrat artista gironí en Francesc Gallostra, el qual en aquesta seva obra no exempta de dificultats, ha ben acreditat una vegada més la seva mà.

El diumenge dia 21 d'aquest mes, malgrat el fred i la neu ens sorprengué agradosament la visita d'un escamot del «Grup Excursionista i Esportiu Gironí», format per vint joves ardits de la ciutat de l'Onyar.

Ens enterem que a Vilalba de Porqueres amb motiu d'un trasbalsament de terres que es fa en la construcció del camí veïnal de Banyoles a Pujarnol, ha estat descoberta una gran quantitat de fragments de ceràmica romana, quasi tots d'eines d'us domèstic, la qual cosa demostra que en aquell indret hi hagué una estació romana, la importància de la qual encara no es pot precisar.

Ho han visitat el catedràtic barceloní Dr. Bosch i Gimpera i l'erudit arquitecte de Girona, Rafel Masó.

Llegim a la premsa que l'Excm. Sr. Bisbe ha atorgat el corresponent permís perquè l'antigua campana del santuari de la Verge del Tura, d'Olot, que procedia del vell cenobi de Sant Martí del Canigó, pugui ésser reintegrada al dit monestir català, restaurat amb grans afanys pel venerable bisbe d'Elna i Perpinyà Monseñor Carselade.

En substitució de la vella campana se n'hi posarà una altra del mateix pes, la qual ja fa anys que és fosa i beneïda. La va pagar el Consistori dels Jocs Florals de Barcelona, per tal de poder ofrenar l'altra al venerable prelat rossellonenc qui tant es daleix per ella.

Necrològiques

El dia 26 d'aquest mes lliurà la seva ànima a Déu a la seva casa pairal «Brugué» de Mieres, el prestigiós propietari d'aquell poble Sr. Josep Busquet i Casals, pare dels nostres bons amics Mossèn Jaume, capellà de Les Salines i Mn. Joan.

Déu haurà premiat les sòlides virtuts cristianes del finat.

A tota la seva atribulada família el nostre més sentit condol.

Aquesta publicació es enviada gratuïtament a totes les entitats excursionistes de la nostra terra que ho demanin. Agraïrem, però, l'intercanvi de publicacions, dirigides a Impremta Maso, Girona.

Lector: en fer les teves compres o demanar alguns serveis tingues en compte els qui s'anuncien en aquest Butlletí.

Imp. Masó, Ballesteries, 29. Girona

Pensió CAMPÍ

(antic «refectorium» del
Casal de l'Exercitant)

CANUDA, 4—BARCELONA

a càrrec del fondista

GERONI CAMPÍ

Habitacions amb aigua corrent

Quartos de bany — Dutexes

Abonaments

Apats a 3, 4 i 5 ptes. (vi comprès)

Céntrica - Seriosa - Econòmica

Canuda, 4 — Telèfon 22931

(Antic Casal de l'Exercitant)

No en cerqueu d'altra en anar a
BARCELONA

GIL BLANCH

BESALÚ

(GIRONA)

VINUM MISSÆ

DE TOTA CONFIANÇA

VINS, LICORS I XAMPANYS

DE DIVERSES MARQUES

ESPECIALITAT EN

VINS DE L'EMPORDÀ

DIPÓSIT I VENDA DELS
PRODUCTES LITÚRGICS ROURA

PERE SOLÀ

ÓPTIC

RAMBLA LLIBERTAT

GIRONA

BINOCLES DE LES

MILLORS MARQUES

BAROMETRES, TER-

MÓMETRES, HIGRÓ-

METRES I ALTRES

APARELLS PER ALS

EXCURSIONISTES

OBRES DE

PERE VAYREDA

EL PRIORAT DE LLADÓ

I LES SEVES FILIALS

SANTA MARIA DEL MONT

(NOTÍCIA HISTÓRICA D'AQUEST

SANTUARI)

ES VENEN A TOTES

LES LLIBRERIES

SANTA MARIA DEL MONT

BUTLLETÍ MENSUAL

FRANQUEO CONCERTADO

Masó, imp. — Girona

GUIX

d'en Noguer de Segaró

Guix blanc d'alabastre

Alabastre en blocs per a escultura

Fàbrica: **SEGARÓ**

BESALÚ (Girona)

Agent de vendes: **CASA AYMAR**

SANT CELONI

Telefon, 5